

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

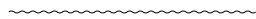
To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: Pekkinen, I. (2017) ”Yksi lensi yli käenpesän”. Teoksessa Jouni Tuomi & Päivi Karttunen (toim.) Sairaanhoitajakoulutusta 60 vuotta Tampereella. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja. Erillisjulkaisuja. 65-68.

URL: <http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/Muut/Sairaanhoitajakoulutusta-60-vuotta-Tampereella.pdf>

” YKSI LENSII YLÄ KÄENPESÄN ”

Oma kohtaisia kokemuksia psykiatrisen hoidon / mielenterveyshoitotyön ohjauksesta harjoittelusta mielisairaanhoidajaopiskelijasta mielenterveyshoitotyön opettajaan

Irmeli Pekkinen, THM, lehtori

Oma perspektiivini lähtee liikkeelle 1970-luvulta, jolloin olin itse opiskelijana harjoittelujaksolla mielisairaalan suljetulla osastolla. Silloin vielä puhuttiin aika yleisesti mielisairaaloista, mutta vähitellen nimeksi vakiintui psykiatrisen sairaala, jotka kuitenkin olivat yleisin harjoittelu ympäristö tuohon aikaan.

Harjoittelun ohjaus oli vuorovaikutuksellinen tilanne opiskelijan, harjoittelun ohjaavan sairaanhoitajan sekä ohjaavan opettajan kanssa ja toteutui harjoittelupaikassa useamman kerran opiskelijan harjoittelujakson aikana. Opiskelijalla oli näiden ohjaustilanteiden lisäksi olennaisena oppimisen välineenä käsin (kuiva) mustekynällä kirjoitettu ”tunnepäiväkirja”, joksi sitä silloin nimitettiin. Tunnepäiväkirjaa tuli kirjoittaa päivittäin kolmena kappaleena (yksi ohjaavalle sairaanhoitajalle, yksi opettajalle ja yksi jäi itselle), Koska tuolloin ei vielä eletty tietokoneaikaa, tapahtui kirjoittaminen kalkkeeripapereita käyttäen.

1980-luvulla toimiessani opiskelijoiden harjoittelua ohjaavana sairaanhoitajana sekä psykiatrisessa sairaalassa että avohoidon yksikössä /Mielenterveyshoitoyksikössä / toteutuivat ohjaustilanteet hyvin samoilla linjoilla, mihin itse opiskelijana olin tottunut. Myös tunnepäiväkirjan kirjoittaminen oli käytössä. Tosin nyt ”sallittiin” jo kirjoituskoneen käyttö, vaikka jotkut opettajat eivät sitä

suositelleetkaan, koska korjauslakan/-liuskojen avulla pystyi ”sensuroimaan” ehkä liikaa /tärkeitä asioita

1990-luvun loppupuolelta lähtien olen sitten toiminut opiskelijoiden harjoittelua ohjaavana opettajana nimenomaan psykiatrisen hoidon/ mielenterveyshoitotyön alueella. Harjoitteluympäristöt ovat huomattavasti laajentuneet ja seuraavat mielenterveyshoitotyön yhteiskunnallisia muutoksia.

Tällä hetkellä, 2010-luvulla, psykiatrisen sairaalan osastojen osuus opiskelijoiden harjoittelupaikoista on vähentynyt merkittävästi. Mitä enemmän erilaisissa perusterveydenhuollon yksiköissä hoidetaan myös mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsiviä ihmisiä, sitä enemmän harjoittelupaikoiksi tulevat myös nämä yksiköt. Myös ns. kolmannen sektorin yksiköt ja erilaiset hankkeet sekä projektit toimivat harjoittelun ympäristöinä entistä enemmän, samoin erilaiset yksityiset asumis-/päivätoimintapalveluja tuottavat yksiköt.

Sisällöllisesti mielenterveys- ja päihdehoitotyön harjoittelun ohjaus ei ole suuresti muuttunut. Edelleen ohjaustilanteet ovat tasaveroisia vuorovaikutustilanteita opiskelijan, ohjaavan sairaanhoitajan ja opettajan välillä. Kaikkien yhteinen tavoite on, että opiskelijan ymmärrys mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsivän ihmisen ja hänen läheistensä tilanteesta syvenee. Samoin ”tunnepäiväkirjaa”, jota nykyisin kutsutaan reflektiopäiväkirjaksi, kirjoitetaan edelleen. Kirjoittamisen tavat/ välineet vaihtelevat yksilöllisesti käsinkirjoitetusta vihosta aina erilaisiin tietokoneella tehtyihin versioihin. Nykyisin tämä reflektiopäiväkirja on opiskelijan ja hänen harjoitteluaan ohjaavan sairaanhoitajan yhteinen työväline. Me opettajat emme enää näihin perehdy.

Ohjaustapoihin on ehkä tullut suurin muutos, eli muutamaan vuoteen emme ole enää tavanneet opiskelijaa ja hänen ohjaavaa sairaanhoitajaa opiskelijan harjoittelupaikassa. Opiskelijat olemme tavanneet ryhmänä koululla harjoittelujakson aikana, ja ohjaavaan sairaanhoitajaan olemme olleet yhteydessä sähköpostitse ja/tai puhelimitse.

Digitalisaation kehittymisen myötä uudeksi ohjaustavaksi on nyt tullut skype-ohjaus, joka mahdollistaa sekä kuvallisen että äänellisen vuorovaikutustilan-

teen opiskelijan, ohjaavan sairaanhoitajan ja opettajan välillä. Tässä muodossa päästään mielestäni lähelle sitä ”entistä” ohjaustapaa jolloin kokoonnuimme harjoittelupaikassa ”pyöreän pöydän” ympärille tasaveroiseen vuorovaikutus-tilanteeseen.

Mitä tuleman pitää tästä eteenpäin mielenterveys- ja päihdehoitotyön ohjauksen suhteen ...jää nähtäväksi ...odotan ainakin itse sitä mielenkiinnolla ...

